

Plastkemikalier vid golv- och beläggningsarbeten

Plastkemikalier som används vid golv- och beläggningsarbeten kan orsaka yrkesjukdomar och andra hälsoskador. Syftet med denna webbsida är att främja hälsosamma och säkra arbetsförhållanden och ge mer information om åtgärder för att minska arbetstagarnas exponering.

Exponering

Exponering för plastkemikalier förekommer bl.a. vid golvbeläggningsarbete, byggnadsmålning samt fognings- och tätningarbeten. I dessa arbeten kan också förekomma andra skadliga ämnen som lösningsmedel, trädamm och kvarts som inte behandlas i denna anvisning.

Som massagolvmaterial används bl.a. epoxi-, uretan- och akrylathartser. Vid byggnadsmålning kan förutom vanliga vattenbaserade färger även lösningsmedelsbaserade epoxi-, uretan- eller akrylatbaserade 2-komponentsfärger, lacker och lim användas. Epoxi- och polyuretanprodukter används också vid fogning, tätning, limning och isolering samt vid renovering av gamla avloppsrör. Vissa beläggningar för vatten- och avloppsrör innehåller polyester- och akrylathartser. Förutom ovan nämnda kemikalier kan även andra plastmaterial användas.

Vid reparations- och underhållsarbeten på utrustningen kan arbetstagaren exponeras för oljor, lösningsmedel och svetsångor.

Faktorer som belastar huden är överdriven användning av tvättmedel, vått och smutsigt arbete och skyddshandskar som får huden att svettas.

Jordbruksarbete kan också vara fysiskt belastande och bullrigt. I jordbruksarbete kan olycksrisken orsakas av arbetsredskap och -metoder samt produktionsdjur. Dessutom framhävs i arbetet de enligt årsklockan upprepade arbetstopparna av entreprenadkaraktär som utsätter arbetstagarna för naturkrafter.

Hälsoskador

Många kemikalier som hanteras inom byggbranschen orsakar irritation och/eller allergisymtom på hud och luftvägar. Isocyanater i polyuretanprodukter är kända orsaker till yrkesrelaterad astma. De kan också orsaka allergiskt kontakteksem.

Epoxiföreningar och akrylater är däremot starkt hudsensibiliserande kemikalier och orsakar främst allergiskt kontakteksem, mer sällan även astma eller snuva. Vattenbaserade beläggningar innehåller allergiframkallande konserveringsmedel. Exponering för lösningsmedelsbaserad färg ska minimeras under graviditet.

YTTERLIGARE ANVISNINGAR OM SKYDD OCH SÄKRA ARBETSMETODER VID YTBELÄGGNING AV BYGGNADER FINNS PÅ SIDORNA WWW.TTL.FI/EPOXIMAPP OCH WWW.TTL.FI/MALLIRAT-KAISUT → BYGGANDE OCH SANERING SAMT KEMIKALIESÄKERHET

Att minska skadorna

För att minska kemikalieskadorna på arbetsplatsen ska säkerhetsdatabladet läsas igenom och nyanställda ska få noggrann introduktion. I arbetet ska de uppgiftsspecifika skyddsanvisningarna följas (bl.a. kollektivavtalen för målarbranschen och golvbeläggningsbranschen samt skyddsanvisningarna för byggnads- och korrosionsskyddsmålning). Exponeringen ska i första hand minskas genom säkra arbetsmetoder och tillräckliga allmänna utsug och punktutsug på arbetsplatsen samt vid behov även med skyddsutrustning.

Andningsskyddet ska normalt vara utrustat med A2-filter och vid längre arbetspass ska det vara utrustat med fläkt. Bra skyddshandskar är bl.a. en långskaftad och tillräckligt tjock kemikalieskyddshandske i nitrilgummi eller en flerlagars laminathandske (t.ex. Barrier eller 4h) som man kan ta på sig en andra, fastare handske över.

Kemikaliespecifika skyddsanvisningar finns i säkerhetsdatabladet och fås från skyddsutrustningens tillverkare.

Handledning från företagshälsovården

Vi rekommenderar ett nära samarbete med er företagshälsovård i alla frågor som rör sjukdomar, symtom, skydd och arbetsmiljö. Enligt [arbetarskyddslagen \(738/2002\)](#) är arbetsgivaren skyldig att utreda och bedöma riskerna i arbetet samt vidta tillräckliga åtgärder för att förebygga dem. Företagshälsovården är sakkunnig i frågor som gäller hälsa och säkerhet i arbetet.

Den ska göra en arbetsplatsutredning där arbetets hälsokonsekvenser bedöms.

Företagshälsovården ska fästa uppmärksamhet vid exponeringens kvalitet och mängd, skydd, hud-, luftvägs- och ögonsymtom samt uppföljning av personer som uppvisar symtom. Hälsoundersökningarna ska utföras med 1–3 års mellanrum baserat på Bedömningen av betydelsen för hälsan.

Om ni behöver mer information, arbetsplatsmätningstjänster eller hjälp med åtgärder för att förebygga exponering, kan ni kontakta Arbetshälsoinstitutets experter.

Tuula Liukkonen
ledande expert
tuula.liukkonen@ttl.fi
+358 30 474 3208

Pirjo Heikkinen
produktchef
pirjo.heikkinen@ttl.fi
+358 44 720 1764